

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 2. De materia proxima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

SECTIO II.

*An vnctio ex oleo, ab Episcopo benedicto,
sit proxima materia huius sacra-
menti.*

*D Thob.
Antiqua
sententia
olei bene-
dictum esse
sacramen-
ti reuocatur.*

Reserunt D. Thom. Bonauent. & alij in 4. dist. 23. fuisse antiquam sententiam asserentem, sacramentum hoc esse ipsum oleum ab Episcopo benedictum, vnctionem autem eius tantum esse vsum sacramenti iam confecti. Hanc vero sententiam merito vt improbabilem reuocant: quia nullum sacramentum consistit in facto esse, aut habere esse permanente, nisi Eucharistia, vt ex doctrina de sacramentis in genere constat. Cuius ratio est: quia per consecrationem Eucharistia ipse auctor gratia sub speciebus efficitur, & significatur, per benedictionem autem olei nulla gratia significatur, neque datur: vnde illa sacramentale quoddam est, non sacramentum. Alias, forma essentialis huius sacramenti non esset qua Concilia prescribunt, id est, quae dicitur in ipso vfu, & vnctione, sed esset oratio illa quam Episcopus dicit cum oleum benedicit: & consequenter minister proprius huius sacramenti non esset Presbyter, sed Episcopus: quia ad illum solum pertinet olei benedictio. Ac denique si sacramentum ipsum iam esset confectum, non esset de essentia applicationis eius, quod fieret a sacerdote, vt in Eucharistia videre licet: haec autem omnia sunt absurda, & contra vera doctrinam de hoc sacramento, vt ex dicendis constabit. Sit ergo certum, sacramentum hoc consistere in ipso vfu, & olei benedictionem solum esse quandam materiam preparationem, seu confectioem.

*2
Materia
proxima
esse vnctio-
nem.
Trident.*

Ex quo concluditur, materiam proximam huius sacramenti esse vnctionem ex oleo factam: quod optime probat verbum Iacobi, *Vngentes eum oleo*, & verba Tridentini sessione decima quarta, capite primo de hoc sacramento dicentis, *Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum: nam vnctio aptissime Spiritus sancti gratiam, quia inuisibiliter agrotantis anima inungitur, representat.* Ex illa enim causali nota, Nam, intelligo Concilium ostendere oleum esse materiam, quia vnctio est ipsum sacramentum, vtique quoad materiam proximam illius: statim enim formam subiungit, de qua postea. Quod vero vnctio sit ipsum sacramentum, probat optimè Concilium ex significatione: illud enim est sacramentum, quod est efficax signum gratiae huiusmodi autem est illa vnctio. Praeterea hoc sequitur necessario ex refutatione opinionis praedictae: nam hoc sacramentum non consistit in ipsa materia permanente, sed in vfu: ergo materia permanens est tantum remota: proxima ergo est vfu illius materiae, qui non est nisi vnctio. Tandem idem probari potest a simili de baptismo: quod enim ibi est ablutio, hic est vnctio, idemque est de sacramento Confirmationis: videri ergo possunt dicta de illis sacramentis, & hic applicari.

Qualis, & quanta esse debeat haec vnctio,

*3
An oportet
ferri in signu-
m Crucis.*

Explicandum vero superest, qualis, & quanta esse debeat haec vnctio. Nam quoad qualitatem interrogari potest, an oportet fieri vnctionem in figura Crucis: id enim significauit Glossa in ca. *Nuptialis*, de Consecrat. dist. 5. & vfu etiam idem confirmat. Dicendum vero est, hoc non esse de necessitate huius sacramenti: quod est certissimum. Nec illa Glossa dixit contrarium, sed potius hoc etiam sentit, si integre legatur. Et eodem modo intelligendus est Syluester verbo, *Vnctio extrema*, quaestio. secunda. Quia oppositum, neque in loco Iacobi, neque in Concilio, aut traditione fundamentum habet: non

A est autem aliquid addendum substantiae sacramenti sine aliquo huiusmodi fundamento. Primum patet: quia Iacobus simpliciter dixit, *Vngentes eum oleo*, modum autem, vel signum vnctionis non definiuit. Concilia etiam de hoc nihil dicunt. Quin potius Concilium Florentinum solum indicat vnctionem per modum Crucis esse necessariam in Confirmatione, quia in forma illius sacramenti exprimitur: dum dicitur, *Signo te signo Crucis*: at hic nihil huiusmodi interuenit, nisi in forma simpliciter dicitur, *Per istam sanctam vnctionem*. Potestque reddi congrua differentia inter Vtrumque sacramentum: quia in Confirmatione vngitur quis, vt Christi miles ad portandam, & confitentem eius Crucem coram Regibus & Tyrannis: per hanc vero vnctionem solum vngitur per modum medicinae ad recuperandam salutem. Vnde vltimus addo, non videri hoc signum esse de necessitate praeccepti, saltem sub culpa graui, secluso contemptu, aut scandalo: quia nullum est expressum praecceptum de hac re: & de consuetudine non constat sub hac ex estimatione esse introductam: & praeterea materia ex se non est grauis. Quare si ex iusta causa omittatur, vt breuius, vel securius agatur, nullum erit peccatum: regulariter vero id magis pius est, id eo quod debet feruari, ac fieri. Vide Ledem. 2. part. 4. quaestio. 21. articulo octauo.

Circa vnctionis vero quantitatem in primis Concilium Florentinum numerat septem vnctiones, quibus perficiendum est hoc sacramentum, scilicet, in oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter gustum & locutionem, in manibus propter tactum, in pedibus propter gressum, in renibus propter delectationem ibidem vigentem. Hic ergo numerus vnctionum dici potest veluti discretam quantitatem huius materiae. De singulis vero vnctionibus inquiri potest quantam esse oporteat vnamquamque, seu cuius magnitudinem: in hoc vero immorari non est necesse, qualibet enim sufficit, etiam si minima sit, dummodo veram rationem vnctionis attingat, iuxta communem loquendi morem. Non enim erit satis vnicam guttam olei fillare, quia id vel non est vngere, vel certe est res aliquo modo dubia, sed oportet partem corporis oleo linere, & aliquid per illam diffundendo: hoc enim est proprie & in rigore vngere.

D Hinc vero obiter colligo non esse absolute de essentia huius sacramenti in vnctionibus singulorum sensum duplicem facere vnctionem, vt g. duorum oculorum, aut duorum aurium, &c. Quoniam enim communiter fiat, & regulariter, ac seclusa necessitate, ita faciendum sit propter consuetudinem Ecclesiae: tamen non est de essentia, quia in vna parte sufficienter significatur vnctio talis sensus, licet virtus eius in pluribus partibus vigeat: & ideo si ob necessitatem in vnoquoque sensu vna tantum fiat vnctio, & verum fiet sacramentum, & nihil peccabitur.

E At vero de numero vnctionum posito a Concilio Florentino, dubitari potest, licet de necessitate praeccepti, vel sacramenti. Nam quod non omnes sint necessariae etiam ex praeccepto, nedum essentialiter, ex eo euidenter euincitur, quod plerumque duae earum omittuntur, scilicet pedum, & renum, praesertim in foeminis propter honestatem. Imo licet sint in communi vfu Romanae Ecclesiae, vt est particularis Ecclesiae non verosunt in vfu omnium Ecclesiarum, atque adeo nec vniuersalis Ecclesiae: vt omnes auctores referunt quos statim infinuabo. Qui consequenter de his duabus vnctionibus fatentur, non esse necessariae, imo de vnctione renum aliqui censent conuenientius esse illam omittere: vt supplem. Gabr. dist. 3. q. 1. art. 2. Soto. q. 2. art. 3. Victorio in Summ. num. 223.

Hinc

7. *Babium*

Hinc verò colligi videtur de nulla aliarum vñctio-
 num posse certò constare esse simpliciter necessa-
 riam, multoq; minus de toto número earum, quia
 Concilium Florentinum omnes æquè numerat:
 ergo, si aliquas excipimus, quantum est ex auctori-
 tate Concilij non possumus de aliqua aliarum affir-
 mare esse necessariã simpliciter. Huc accedit, quòd
 Iacobus solum dixit, *Infirmatur quis in vobis, vocet
 presbyteros Ecclesie & vngant eum oleo*, in quibus ver-
 bis sufficienter explicatur materia huius sacramen-
 ti, vt Concilium Tridentinum significauit, sed ad
 veritatem & complementum horum verborum
 non est necessaria multiplex vñctio, sed vna sufficit,
 sicut ex vi verborum Christi, *Baptizantes eos, &c.* vna
 aspersio vel ablutio sufficit. Quod si quis dicat, tradi-
 tionem declaratum esse, illam vñctionem debere
 esse multiplicem, & in talibus partibus corporis: cõ-
 tra hoc est: tum quia diximus, traditionem hanc nõ
 esse vniformem, & eandem in omnibus, ideoque
 non indicare essentialiam materiam, sed ad sum-
 mum cæremoniam aliquam Ecclesiasticam: tum
 quia aliqua etiam fuit traditio, vel multarum Ec-
 clesiasticarum consuetudo, baptizandi per trinam mer-
 sionem, ex qua solum potuit inferri, alicubi, vel a-
 liquando id fuisse præceptum, non tamen esse de
 necessitate materiæ: idem ergo in præsentis dici po-
 terit.

8. *aliquorum opinio suffi-
 cit vnicam vñctionem.*

D. Tho.
 D. An.
 Durand.
 Soto.

Propter hæc vnus vel alius modernus dicere au-
 si sunt non esse de necessitate huius sacramenti, vt
 per plures actiones fiat, neque in determinata par-
 te corporis, sed vnicam vñctionem sufficere, quan-
 tum spectat ad valorem sacramenti. Antiqui verò
 Scholastici in 4. d. 24. sentiunt plures vñctiones esse
 de essentia, & valore huius sacramenti, saltem quin-
 que illas, quibus quinq; sensus inunguntur, D. Th.
 q. 2. ar. 3. q. 2. Durand. q. 4. Bonau. Rich. Palud. Maior.
 Supplem. Gabr. Soto, & Summistæ, quauis non om-
 nes distinctè loquantur de necessitate sacramen-
 ti, sed absolute. Iuxta quã doctrinam omnino cer-
 tum existimo has quinque vñctiones quinque sen-
 suum esse de necessitate præcepti: hoc enim vt mi-
 nimum conuincit vniuersalis Ecclesie consuetudo,
 à qua discordare grane crimen est: præsertim in re,
 quæ facile redundare potest in dubium de valore
 sacramenti. Ratio, seu congruentia, quam D. Tho.
 suprà adducit, est optima: quia hoc sacramentum
 adhibetur, vt medicina ad fordes, seu reliquias pec-
 catorum tollendas, & ibi adhibetur vbi est radix
 peccatorum: hæc autem radix est in quinque sensu-
 bus: meritò ergo in illis partibus applicatur medi-
 cina. An verò hæc necessitas sit tanta, vt sit etiã sub-
 stantialis, vel essentialis, non caret aliqua difficulta-
 te, pendet tamen ex his, quæ de forma, & effectu, ac
 subiecto huius sacramenti dicturi sumus: & ideo il-
 lam paulatim in sequentibus disputationibus ex-
 pediemus.

9. *Ordinem vñ-
 ctionum non
 esse de essen-
 tia sacramen-
 ti.*

Illud verò nunc pro certo habeatur ordinem ta-
 lium vñctionum non esse de essentia sacramenti:
 scilicet, vt prius vngantur oculi, postea aures, &c. li-
 cet enim hic ordo seruandus sit: quia, & est rebus ip-
 sis consentaneus, & maximè quia ita habet Eccle-
 siæ consuetudo, quæ sine aliquo peccato non potest
 omitti: non est tamen absolute de essentia, nec illa
 immutatio esset contra valorem sacramenti, vt om-
 nes Doctores supponere videntur: quia materia
 essentialis non est relatio, aut ordo, sed vñctio, quã-
 uis autem mutetur ordo, seruatur tota vñctio es-
 sentialis: ergo.

SECTIO III.

Quæ sit legitima huius sacramenti forma.

10. *quam*

Pincipio statuendum est, aliquam verborum
 formam esse de essentia huius sacramenti. In
 Fr. Suarez, tom. 4.

A hoc nulla est controuersia inter Catholicos, sed cum
 solis hæreticis, contra quos sufficiunt nobis definiti-
 ones Conciliorum Florentini, & Tridentini, & quæ
 in superiori tomo de sacramentis in genere dixim⁹.
 Ex quibus etiam est certum, aliquam verborum for-
 mam esse determinatam iure diuino, atque ita es-
 sentialem huic sacramento, vt sine illa confici nullo
 modo possit: hoc enim generale est omnibus sacra-
 mentis nouæ legis, & in particulari significant dicta
 Concilia de hoc sacramento, & ex dictis de illius in-
 stituitio colligitur: si enim Christus Dominus nõ
 præscripsisset certam verborum formam, non ple-
 nè, nec definitè instituisset essentialiam ritum huius
 sacramenti, sicut in simili de materia dicebamus.
B Quocirca cum aliqui Catholici dicunt posse Ecce-
 lesiam mutare formam huius sacramenti, vt Victoria
 in Summ. sacram. num. 201. & Nauar. in Sum. c. 22.
 n. 13. sano modo intelligendi sunt, videlicet posse
 Ecclesiam mutare, aut materialia verba, seruato eo-
 dem legitimo sensu, aut aliqua verba, quæ non sunt
 de substantia: sed ad ritum accidentalem pertinent,
 vt videbimus.

*verborum for-
 mam esse de
 essentia huius
 sacramen-
 ti.*

*Victoria
 Nauar.*

Obiici verò potest: quia forma huius sacramenti
 solum colligitur ex illis verbis Iacobi, c. 5. *Et orant si-
 per eum, vt significarunt prædicta Concilia dicentia,*
 Iacobum in illis verbis, *Vngant eum, & orant, &c.* ma-
 teriam & formam indicasse huius sacramenti. Quod
 etiam declarauit idem Iacobus subdens, *Et oratio si-
 dei alleuiabit infirmum*, vbi prædictæ orationi tribuit,
C seu promittit effectum sacramenti: constat autem
 effectum maximè procedere à forma: ergo iuxta, p-
 mulgationem Iacobi, sola oratio presbyteri sufficit
 ex Christi institutione ad effectum huius sacramen-
 ti: at vero oratio non dicit aliquam determinatam
 formam verborum, imo in rigore nec verba requi-
 rit: ergo. Et confirmatur ex varietate formarum, quæ
 in Ecclesia fuit in vsu huius sacramenti. Nam tem-
 pore D. Ambrosij in Ecclesia Mediolanensi hæc for-
 ma erat in vsu, *Vngo te oleo sanctificato in nomine Patris,
 & Filij, & Spiritus sancti, vt more militis vincit præpara-
 tus ad certamen, aereas possis superare potestates.* Ita refert
 Bonau. dist. 23. p. 1. artic. 1. quæst. 4. & alij ibi. Simi-
 lemque formam refert ibi Palac. ex li. sacramentali
 Venetorum approbato, vt ibi dicitur, à Leone X.
D *Vngo te oleo sancto, vt hac vñctione protectus, fortiter sta-
 re valeas aduersus aereas cateruas, in nomine Patris, & Fi-
 lij, & Spiritus sancti.* Ecclesia autem Romana vtitur
 illa forma, *Per hanc sacram vñctionem, & suam piissimã
 misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid peccasti per
 visum, &c.* vt patet ex dictis Concilijs, & ex vsu: ergo
 signum est, hanc formam non habere determinati-
 onem ex diuino iure.

Obiici

*Bonau.
 Palac.
 Leo X.*

*Forma qua
 vtitur Ec-
 clesia Ro-
 mana.*

Sed quod attinet ad Iacobum dicendum est ipsum
 in primis loqui de oratione sensibili, per vocem ex-
 pressa, ita enim intellexit Ecclesia, & fuitur ex cir-
 cumstantia literæ: nam Iacobus loquitur de ora-
 tione faciendâ super vñctione infirmi, & ad conso-
 lationem & leuamen eius: ergo loquitur de oratio-
 ne sensibili, quæ fit per verba sensibilia. Rursus, quã-
 uis Iacobus non declarat modum orationis, tamen
 etiam ex subiecta materia, & eadem Ecclesie tradi-
 tione constat, cum loqui de oratione sacramentali,
 atq; adeo quæ certo ritu, & ad sacramentalem signi-
 ficationem accommodata sit: non est enim necesse
 vt omnia in Scriptura distinctè explicentur, sed suf-
 ficit vt insinuentur, & ab Ecclesia declarentur: sicut
 in alijs sacramentis perspicuum est. De illis autem
 varijs formis dicendum est, eam, quam Ecclesia re-
 tinet, continere substantialem formam huius sa-
 cramenti, vt aperte definiunt dicta Concilia: & su-
 mitur ex c. ad abolendam, de hæret. cõ. similibus. Quia
 Ecclesia Romana in ritibus sacramentorum errare
 non potest. Vnde oēs aliæ formæ vel reducendæ sũt
 ad formam Ecclesie Romanæ quoad substantialem
 sensum.

Solutio.

